XVII. évfolyam. Colidémálk (Kiscell), 1916 márc'us 5 10 szám.

Kemenesvidék

KÖZGAZDASAGI FÜGGETLEN HETILAP.

. 8 kor. | Negyedévre . . 2 kor. —
4 „ | Egyes szám ára — „ 20 „

Laptulajdonos felelős szerkesztő:
Hass Gyula

Colidémálk Hl. dstánnal
felvesz csv. Zsigmond Istvánné
könyvkereskedése

A facipó.

A háboru folyamán már sok ujdonsághoz, sok változáshoz kellet hozzászokniunk, és ezek az uj változások semmiben sem ártottak meg annak, hogy akik itthonmaradtak, boldogan élvezzék ezt az élelpotot, és örüljenek az életnek. A facipó is ezek közé a változtatások közé tartozik. De amiket az eddigi változtatások és uj alakulások is mindig szimbolizálták valamit a háboru folyamán, ugy a facipó is szimboluma valaminek.

Voltak már eddig rosz és jó szimbolumok, a kukoricakenyér például egy részt jó, másrészt rossz szimbolum volt. Szimbolumu volt annak, hogy nem voltunk berendezve a háboruban, a háborura, hogy a nagyszerü termés mellett is ilyen

magunkon, de egyben szimbolizálta azt is, hogy a nagy győzelem, a végleges diadal érdekében tudunk küzdeni és harcolni saját magunkkal is, le tudunk mondani, nélküzni tudunk.

A facipó most szimbolizál. Azt, hogy a háboru valóban gazdasági háboru, a melynek során a legmagasabbra kell felfokozni, minden gazdasági erőnket és technikai készültségünket. Az élelmiszerekben — ha rendszerint mesterségesen előidézett — drágaság van is — nem vagyunk fogytán és a központi hatalmak élelmezése teljesen rendben folyik, tehát az entente mumeselkn kiéhestetési politikája csődöt mondott. De az ipari termékeknél a nyersárukban már bizonyos hiányok mutatkoznak. Ez az azonban az, amit pótolni lehet. Ha élelmiszereink volnának elfogyóban, azon nem tudnánk segiteni, vagy legalább is nagyon nehezen, de az ipari termelés akadályain könnyen keresztül kell hogy segithessük magunkat. Es meg is fog történni azért, mert Német országgal és Ausztriával most teljesen egy az érdekünk. De képzeljük el, hogy Magyarország ma egymaga volna, vagy nem volnának melletta erős ipari államok mit csinálnánk ipari termékeink nélkül.

Ez a szimbolum, amit előttünk a facipó rejteget, legyen nagy és fontos tanulság a háboru utáni időkre nézve számunkra. Ki kell fejlesztenünk az iparunkat is, mert egyedül a mezőgazdaság nem tud egy országot erőssé, önállóvá tenni. Iparfejlesztési programmot kell kidolgoznunk a jövőre nézve és ez az ipar fejlesztési programm adja meg a jövő Magyarországnak az alapját és erős fundamentumát. Ha iparilag is erősek, mindenesetre erősebbek leszünk, mint ma vagyunk, akkor meg vagyunk róla győződve, ez az országot lényegesen fogja pozició szempontjából, de ellenálls képesség szempontjából is emelni.

A magyar kormány, amely most háboruban mutatta meg valóban, hogy van érzéke az ország szükségletei és érdekei iránt, bizonyára foglalkozik már ezzel a problémával. A facipó problémáját csak iparilag fejlett ország tud,a megoldani és ilyen problémák egy állam életében igen gyakran es tömegesen fordulnak elő. A cipő-probléma még egyike a könnyebbeknek, de el tudjuk képzelni, hogy még a háboru folyamán is, sőt azután is előáll hatnak sokkal sulyosabb problémák, amelyet csak fejlett iparral rendelkező, technikailag is erős állam tud megoldani.

Gondoljunk erre már most, gondoljunk erre akkor, mikor az első facipő fel kerül a lábunkra és bizonyos, hogy akkor látni fogjuk, hogy a facipő problémája szimbolizálja, a jövő Magyarország a jövő erős és hatalmas Magyarország problémáját is.

A bolgár háboru

Van egy török közmondás, amely azt mondja, hogy ha egy bolgár a fejébe vette, hogy egy nyulat elér, akkor eléri azt még egy arabával is. Az arabáról pedig tudni kell, hogy az egy igen nehéz és lassu kétkerekü kocsi, amelynek gyorsasága csak tizedrész annyi mint egy nyulé.

Ez a közmondás tehát azt jelenti, hogy a bolgár szivósságával lehetetlen dolgo

Betegek

Irta: Fay László.

A szanatórium nagyterme tele volt emberrel. Beszélgetésük lármájából csak valami [illegible] hangzott, halk sugás hallatszott ki az erkélyre. Hárman ültünk ott kint a tenger fölött és csendben, mozdulatlanul hallgattuk azt a kellemes sugást, amit a fényes teremből szüródött ki és összeolvadt a tenger morajlásával. Ketten, én meg Péter ott ültünk az erkély hátsó részén, gubbasztva, meghujva a sötétben, Márta meg kihajolt az erkély korlátján. A tenger ott hullámzott alattunk, ott vesszekedtek a fényes taraju fekete hullámok a parttal s mi, három félreugott beteg, [illegible] öket a hallgatóink.

Mindnyájunk lelkébe beleszállott az a mély szegény nagy nyugodtság, ami megülte a mi szivünket s amiben eltompult minden, ami disszonáns, amiben belesürkült a homályba minden szín s a csöndbe olvadt minden hang.

Az ilyen estéken, (mert voltak ilyen estéink) beláttuk mindnyájan, hogy igy jó: igy félreesve [illegible]ációk és vágyak nélkül élni. Nem lázas [illegible] nyugodtunk bele abba, mert jaj, rég elmult már a lázadozó kedvünk, hanem beláttuk, hogy egyszer végre megnyugodhassunk valamiben, hogy egyszer végre mondhassuk valamire: ez rendben van, ez igy jó. Milyen jó is volna, ha mindjárt a legelején el tudnánk idáig jutni. Ha nem akarnánk az elején sem semmit, ha tudnók már a legelején rámondani valamire: ez igy jó, mert igy van. De jaj, sok fájdalom és sok könnyes éjszaka kell, mig ezt ki tudjuk mondani. Ilyen dolgok jártak zajbadt agyunkban most is. Lassu fordulással, lustán, amint ott ültünk a tenger fölött. Néha azonban, mikor a lármás nagy teremből egy egy disszonáns hangtöredék, vagy fénysugár szaladt közibénk, ugy éreztük, ugy sejtettük, hogy még várnak ránk uj dolgok. Hogy talán még valami vészes, nagy tragédia is vár reánk és talán valami uj, idegen öröm is.

Az ilyen gondolatok, az ilyen örömökre és sirásokra való vágyódások az utolsó felvillanásai voltak bennünk az életnek, amelyiknek nincs is célja, csak sirások és nevetések váltakozása. Sirás, nevetés, sirás, sirás, nevetés . . . Es az élet De mondhatom, ezek már csak öntudatlan utolsó felvillanások voltak, mert mi már, mi hárman akik ott ültünk az erkélyen, alattunk és körülöttünk olyan volt a táj, mint valami romantikus szinpadi diszlet, mi hárman már [illegible] éltünk.

Mások esetleg, más egészséges lelkü emberek ilyenkor még rugkapálóznak, vesszekednek és sirnak egy kis darab életért, egy kis szines rongyfoszlányért, de mi bennünk már volt annyi — nem tudom micsoda, — differenciálódás! — hogy egy fáradt kezlegyintéssel el tudtuk intézni mindazt, ami hátra van.

Mindegy. Lassankint üres lett a nagyterem egymasutan oltottak el a csillárokat, csak mi hárman maradtunk az erkélyen. A nagy épület tele volt emberekkel s valami különös, talán be képzelt érzékenységgel megéreztük, mint élnek és alszanak a falak mögött. Foszladozó életü és beteg ember volt a többi is, mint mi, de ezek, mint az egészséges lelkü emberek általában, nem vettek tudomást a nekik kellemetlen dolgokról és elegánsan, üres nézésekkel elnéztek fölötte a halál fölött, amelyik pedig rávetette árnyékát az egész nagy palotára.

Ezek aludtak és pihentek, de mi három, nagyon beteg, nagyon összetört életü embernek is tudtunk volna már igy pihenni. A mi egész mostani életünk egy nagy pihenés volt: megbujás az uj dolgok, az ismeretlenek elől.

kat is megkisérel. Ez a szivósság és kitartás megnyilvánult a bolgárok minden eddigi háborujában is, még akkor is — ha, — mint 1913-ban a hadiszerencse nem mosolygott rájuk. Akkor, a második Balkánháborubban, maga Bulgária lett az üszött vad és a sok kopó végre le is teritette őt. Az összes Balkán államok, Törökországgal együtt rátámadtak a kis országra. Hatalmas veszteségeket szenvedett ekkor az ország és ha ma a bolgár hadseregről beszélünk, ezeket a veszteségeket mindig mérlegelnünk kell. A két Balkánháboruban Bulgária nem kevesebb mint 160.000 halottat vesztett, bár természetesen ez a szám nem teljesen hiteles. Bulgária 1912-ben 350.000 embert mozgósitott, azonban meg kell gondolnunk, hogy a Balkánon minden háboru — mint a mostani is — valósággal népháboru, amelyben az egész lakosság, aggok, nők és gyermekek is résztvesznek, hogy az ellenséget visszaverjék.

Az általános katonai statisztikák 390.000 emberre teszik a bolgár hadsereg létszámát, ami azonban még akkor is kicsit magas számnak tünik, ha tekintetbe vesszük, hogy a bukaresti szerződés mégis növelt a bolgár népességet. Az ország népessége 5 millióra becsülhető és ennek meglehetős magas percentje volna 380.000 ember, dacára annak hogy a montenegróiaknál 14 százaléka a katonaság, a poroszok pedig 1813-ban lakosságuk 17 százalékát tették katonának. A Balkánon azonban rendszerint nem is emberben, hanem fegyverben, municióban és pénzben szokott hiány mutatkozni.

A hadsereg szervezete nem sokban különbözik a mienktől. Általános védkötelezettség van a 20-ik életévtől a 46 ik, ebből a tényleges hadseregben töltendő a gyalogságnál 20 év, a többi fegyvernemnél 19 év, ebből 2, illetve 3 év aktiv, és 18 illetve 16 év a tartalékban, végül 6, illetve 7 év a népfelkelés első és második osztályában. Ezenkivül azonban meg van a hadmentességi adó is, amelyet husz éven keresztül kell fizetni, sőt megvan engedve a hadiszolgálattól való megválás is,

A világháboru eddigi lefolyása megállapitotta, hogy számszerü adatokat egy ország hadseregéről hiába adunk, mert a háboruban minden másképen van. Elég legyen tehát annyit megjegyeznünk, hogy a bolgár hadsereg békelétszáma 4000 tisztre és 56.000 altisztre és kozlegányre rug. A békében a bolgár hadseregben volt 20 gyalogsági és 3 lovasbrigád, 10 tábori tüzérezred, 3 hegyitüzérezred, ezen kivül 10 pionierszázad, valamint trén és a többi megfelelő segédcsapatok, végül 16 határőrszázad.

A háboru meghagyta a harom hadtest parancsnokságot, amelyek békében Szófia Philippopolis és Ruscsuk székhellyel fennállottak és ezen az alapon három hadsereget mozditott meg. Egy-egy hadseregben jelenleg 3 4 hadosztály van, valamint három hegyi tüzérüteg és 15 nehéz tarack üteg. Minden hadosztályban van négy gép fegyverszázad, továbbá két svadron lovasság, tiz tábori üteg, két pionier és egy egészségügyi osztag. A többi kötelékek ből függetlenül van egy lovashadosztály ezenkivül technikai kötelékeket is alakitottak. A fegyverzet a Mannlicher-fegyver mig a tüzérségét részben Krupp, részben Schneider Creuzot szállitotta. Hogy Bulgária az utóbbi hónapokban mit szerzett be, azt természetesen nem tudhatjuk, de valószinü, hogy felszerelését nagyban tökéletesitette.

A bolgárok komolyan veszik a katonáskodást. A bolgár tiszt katonai ismereteinek kibővitését szükségesnek tartja A legnagyobb figyelemmel kisérték a bolgár tisztek, a legutolsó orosz-japán háborut, és annak tanulságit le is vonták és meg is jegyezték maguknak. Csak egy hibájuk van a bolgár tiszteknek, és velük a katonáknak is, hogy kissé lassuak. Azonban ez természet dolga.

A katonák kiképzése elsőrangu. Kulönösen nagyszerü menetelesek produkálni, 1895-ben egy alkalommal a gyalogság 26 óra alatt 100 kilómetert tett meg és megérkezve, azonnal támadott. A parádés szolgálattal a bolgárok [illegible] törődnek, annál többet azonban a [illegible]rü kiképzéssel.

A mozgósitás alkalmával az országot kilenc hadosztálykerületre osztották, amelyek székhelyei voltak: Szófia, Philippopolis, Sliwen, Schumla, Rustesuk, Wratza, Dubnitza, Taki Sagra és Plewna. Minden divizió két brigádból áll.

Rendes flottájuk azonban ezidőszerint még nincs a bolgároknak. Kisérletezetek már flottaprogrammok keresztülvitelével, azonban kevés eredménnyel. A dunai ágyunaszádokon kivül mindössze néhány torpedónaszádból és torpedóvadászból álló fekete-tengeri flottája van az országnak. De a bolgárok gondosságát legjobban mutatja az, hogy már ennek a kis flottillának a védelméről is kellőleg tudtak gondoskodni, amenyiben a fekete-tengerből a Dewna-tóig csatornát épitettek és a tavon rendezték be a flottila védő kötőjét.

A bolgárok a balkáni hadjáratban mint szövetségeseink elegendő tanuságot tettek arra, hogy nagyszerü katonák, a generálistól a közlegényig és meg vagyunk győződve, hogy a bizalom megerősitésére még lesz ujabb alkalmunk is.

— **Katonai léggömbök.** A m. kir. honvédelmi miniszter táviratilag közölte a vármegyével, hogy a közel jövőben katonai szabad léggömb járások fognak ismételten rendeztetni a [illegible] léggömbök megjelenése esetleg ok nélkül nyugtalanitsa a közönséget, felhivta az illetékes tisztviselőket, hogy azt eme járatokról előzetesen értesitse.

Márta, a lány fásósan huzta magára kendőjét s megszólalt:

— Fázom . . .

Péter fölkelt szó nélkül, halkan, utána föl keltem én is és mentünk. Összeringó, lassu lépésekkel mentünk a leány szobája felé s az ajtónál megállottunk. Márta szótlanul nyujtotta a kezét mind a kettőnknek és mentünk mi is, a mi szobánkba.

A villanylámpa sárgán festette ha egykedvü, szomoru arcunkat, két tüzeszemü, halvány arcot. Aztán gépiesen mozdultak meg karjaink és elkezdtünk vetkőzni. Faradtan koppantak a cipőink, amint ledobtuk őket a padlóra s pár perc multva már ágyban voltunk.

Aztán sötét lett.

Péter szólalt meg először. A hangja melegen, buján, érzékien csengett.

— Lattad? Az ajka . . . a szája . . . a szája. A hangja most suttogóra, elfojtottra vált. Ott vibrált benne a sok forró, elfojtott in[illegible]

— A száját, János, . . . a száját . . .

Az én lelkembe nagy keserüség szállott, de nem sokáig tartott ez sem, mert valami bántó az egyöntetü nyugodság szállott a helyébe. Nem tudom hogyan van ez. Érezte m, hogy fájni kelleme a lelkemnek, mert jaj, én is épen ugy láttam a Márta száját és az arcát.

Péter tovább beszélt:

— Jól van, János, megleszünk mi igy.

Tudod én érzem, hogy hogy nincs már sok hátra. Ez a beteg, fosszladozó masina egyre fogy, kopik.

Megleszünk igy valahogy János! Igy egy más mellett, hárman . . . Mert jól tudom én hogy néked is forró a Márta szája . . . hogy te is érzed milyen jó lenne belecsókolni a lázas, beteg halvány arcába, amelyik olyan lehet, mint a bársony.

És hogy te is szoktál éjszaka sirni, János . . . Jól van ez igy . . . A mi agyoncsapott életünknek jó lesz ez a befejezés. Igy szépen, lassan, csöndben befejezzük az életünket . . .

Tudod János, érezem már ezt másképen is. Szóltam már magamhoz igy is: én még akarok. Érzem már ugy is, hogy erő és vér pezseg benne és mára volt ugy, hogy kiegyenesitettem a derekam is és a hangom talán magambizó volt amikor mondtam: élni akarok.

Akarok.

De tudod János, akkor jöttek a siralmas és bus dolgok, az igazság, amik egyszerre agyonütötték a magambizásom. Egyszer, tudom, föl akartam emelni egy ládát. Rongyos kis láda volt és mégsem tudtam.

Te sem tudtad volna, János.

Elkezdtem köhögni tőle és megint köhögtem egy darabot a tüdőmből. Akkor [illegible] natos lettem, hogy én már előbb tartok, [illegible] Te meg Márta. Ha csak egy félórával is, de hamarabb vagyok a halálhoz. És majd megbolondultam, hogy én előbb halok meg és nektek lesz egy zavartalan félórátok, amiben [illegible] a Márta száját.

Ez fájt, hogy majdnem erőltettem [illegible] momban. De mikor megláttam másnap, hogy Mártának is sápadtabb lett egy árnyalattal az arca és hogy neked is hajlottabb lett a [illegible], elmult a fájásom.

Szinte ujjongani szerettem volna, hogy megint együtt vagyunk.

Máskor meg te lettél egyszer [illegible] Jaj, hogy siettem fölemelni a ládát, hogy [illegible] köhögjek tőle és hogy ujra együtt legyünk.

Mert féltem, hogy lesz egy [illegible] Mártával, ha te előbb halsz meg János, és fölkelt ettől a szabad félórától . . . én [illegible] megcsókolni a száját . . . azt a forró, [illegible] száját . . . én nem merném, János.

Együtt megyünk mi, János. [illegible] lesz az.

Három elesett, meggyötört és beteg [illegible] ember szive egymáshoz hajol. Három elesett, fáradt, rongyos, halványarcu ember lábujjhegyen, [illegible] csöndben, lassan egymáshoz bujva, egymás kezét fogva elmennek innen . . .

[illegible]

HIREK

— **Pénzügyi kinevezések.** A hivatalos lap keddi száma közli, hogy a pénzügyminiszter Szabadfy János szombathelyi kataszteri helyszinelési felügyelőségi díjnokot ideiglenes minőségü kezelővé, Dósa Gusztáv szombathelyi pénzügy igazgatósági díjnokat a szombathelyi és Dóczy Gyula szombathelyi pénzügyigazgatósági díjnokot pedig a csepregi kir. adóhivatalhoz ideiglenes kezelőkké nevezte ki.

— **Mükedvelő.** A zárdanövendékek mükedvelő előadása a mult vasárnap és hétfőn ugy anyagilag, mint erkölcsileg igen szépen sikerült. A két előadás bevétele megközeliti az 1000 koronát. A mükedvelő előadást ma megismétlik.

— **Katonai előléptetések.** A pápai honvéd huszáreszred tisztikarában a következő előléptetések történtek; Dr Kovács János főhadnagy századossá-, Szarvaskendi Sibrik György, Lányi Rezső és Unger Béla hadnagyok főhadnagyokká-, Späth György tisztjelölt hadnaggyá lépnek elő— Eseken kivül Gyimóthy Lajos kéttornyulaki református tanitó, 31. honv. gyalogezredbel tisztjelölt hadnaggyá lépett elő.

— **Doktorrá avatás.** Érdekes doktorrá avatás volt hétfőn a bpesti tudomány egyetemen: Mohácsy Lajos marcalgergelyi evang. lelkészt promoválták, aki papi teljesitésének megszegése után iratkozott be a jogegyetemre. Mohácsy Lajos a jog- és államtudomány doktora lett.

— **Pénzintézeti mérleg.** Lapunk mai számában közöljük a Jánosháza vidéki Takarékpénztárnak mult 1915 évi zármérlegét, melyből kiemeljük a következőket: Az intézet hadiölcsönre 200 ezer koronát jegyzett, a betevők közel 300 ezer koronát,mely az intézet betétállományából került ki s mindennek daczára az intézet betétállománya az 1914 évhez viszonyitva 125.358 korona emelkedést mutat. Az intézetnél a betét 1915 december 31-én 1 millió, 142 ezer, 175 korona 42 fillér volt. A mult, 1915 évi tisztanyereménye 42107.11 korona. A február hó 28-án megtartott közgyülés elfogadta az igazgatóság inditványát a nyereméuy felosztására vonatkozólag mely a következő: Q-ztalékul részvényenkint 20 korona tartalékalapra 15 ezer korona, biztositék alapra 3500 korona, nyugdijálapra 500 korona, jótékony célra 550 korona, mig az igy fentmaradt 2557.11 koronát uj számlára vitték át.—A Czelldömölkön székelő Kemenesaljai Közgazdasági Hitelbank r. t. tegnap, március 4-én d. e. féltiz órakor tartotta közgyülését. A világháboru természetesen erre a pénzintézetre is kihatással volt, a váltó tárca leapadt, azonban a betétek ennek daczára is emelkedtek. Az intézet visszafizette az előző év végén fennállott 402,000 kor. visszleszámitolási tartozását. Az intézet erősen kivette részét a hadikölcsön jegyzéseknél. A Kemenesaljai Közgazdasági Hitelbanknál összesen 1.413.000 koronát jegyeztek a hadikölcsönökre. A jegyzésekre a felek betéteik terhére 550,300 koronát forditottak. Maga az intézet 100,000 koronát jegyzett. A Hitelbank tiszta jövödelme a lefolyt üzletévben 65.600 kor. Ebből részvényenként 35 koronát fizetnek osztalék gyanánt. Jótékony célra az intézet az elmult esztendőben 2300 koronát forditott, ebből hadicélokra 1800 korona jutott.

— **Vilmos császár a magyar vitézségről.** A Berliner Tageblatt nagynémet világlap olasz harcteri tudósitója leirja, hogy mikor többednapával órák hosszáig tartó rendkivül nehéz kapaszkodás után elérte a tolmeini hidfőt uraló Krn-hegység jeges magaslatait, melyet kivétel nélkül magyar csapatok védelmeznek, már kétszázanapos harcban épp akkor érkezett oda Vilmos császár magyarul fogalmazott sürgönye, mely az ő kassai ezredének egy ászlóaljához volt intézve. A császár sürgönyében dicséitve szól a ászlóalj magatartásáról, mint a magyar nép hősies bátorságának példájáról A sürgöny felolvasása leirhatatlan lelkesedést keltett a magyar katonák körében, akik viharos „éljen„ és „Hurrá„ kiáltással fogadták azt. Erről a sürgönyről, mely nem csupán a magyar nemzet s a magyar csapatok szolgáltatásának az elismerése szempontjából óriási horderejü, de a német olasz háboru politikai szempontjából is a magyar napisajtó eddig— teljesen érthetetlenül— egy szóval sem emlékezett meg.

— **A kukoricalisztet Ausztriában** A Zeit irja hogy az alsóausztriai helytartóságnak február 28-án kiadott rendelete ujból szabályozza a kenyérlisztkeverésének módját és elrendeli. hogy már cius hó 6-ikától kezdve a kenyér készitésénél 20 százaléka kukoricalisztet kell használni.

— **Lovak kiadása.** A cs. és kir. közös és a m. kir. honvéd hadügyminister a földmivelésügyi miniszterrel egyetértőleg mezőgazdasági munkák végzésére kisegitésképen kincstári lovakat fog a mezőgazdák rendelkezésére bocsátani. A lovak kiadását a lovas csapattestek, intézetek és lókórházak saját állományokból eszközlik olyképen, hogy a mezőgazdasági munkak végzésére alkalmas lovak mellé egyuttal megfelelő számu ápoló legénység és felügyelő altiszt is kivezényeltetik kik a lovak erőben tartásarol, a célnak megfelelő felhasználásáról gondoskednak s egyszeramind a gazdasági munkák végzésében is részt vesznek. A lovak átadásukkor becsértékelve lesznek s a munkáltató értük vagyoni felelősseggel tartozik. Ugyancsak a munkaadót terhelik az ápoló legénység és lovak ellátásának és elhelyezésének költségei is. A kiadás helyét és es egyes helyekre kiadandó lovak számát a törvényhatóság véleményezi s egyuttal állandó ellenőrzést is gyakorol. A kiadás időtartama két hónap.

— **A kis cimer az uj pénzeken.** A hivatalos lap legujabb száma közli a pénzügyminiszter rendeletét, melylyel a pénzdaraboken az ujjonnan megállapitott kiscimer szerint mindazoknak a magyar veretü koronaértékü pénzérmeknek verésénél, amelyeken a magyar szent korona országainak egyesitett cimere a cimertartó angyalokkal látható, ezentul a magyar szent korona országainak az 1915. évi október 10-én kelt legfelső kézirattal megálapitott uj cimere fog alkalmaztatni Szintugy mindazon osztrák veretü érmeknél, amelyeken a császári sas látható, jövőre az osztrák tartományok uj kiscimere fog alkalmazást nyerni. Hasonló rendeletet közöl az osztrák hivatalos lap legujabb száma is.

— **Stampaly ének és imakönyve** háborus énekekkel és imával bővitve, csinos kötésben (256 old.) 50 fill, vászonban 70 fill, bőrkötésben 4 kor. A kötött kotta is 50 fill. Tizre egy ingyen jár. A jövő kiadás egy évvel elesett hősökért való énekekkel és vesperákkal ismét bővitve lesz. Szives hozzászólások kéretnek Köbölkut, Esztergom m

— **Az öregek bevonulása.** A 43-46 és 49-50 éves öreg regruták hétfőn és pénteken vonulták be országszerte illetékes hadtestekhez. Az öregek közül ezuttal kimaradt a 47 48 evesek behivása. A honvédelmi minister külön rendeletet bocsájtott ki a hadseregparancsnokságokhoz, melyben elrendeli, hozy a most bevonult öregek katonai kiképzésénél a legnagyobb kiméletet járjanak el s csak megfelelőbb koru intelligensebb, higgadtabb altisztekre bizzák a katonai kiképzést.

— **Pénzküldés olaszországi foglyainknak és internáltjainknak.** A napokban megjelent annak a hirnek a kapcsán, hogy a berlini Deutsche Bank a cs. és kir. osztrák postatakarékpénztárnál nyitott csekkhes számlája utján pénzküldeményeket közvetit az olaszországi magyar és osztrák hadifoglyok és internáltak részere, illetékes helyről azt a felvilágositást kaptuk, hogy a Deutsche Bank a m. kir. postatakarékpénztárnál is külön csekkszámlát nyittatott erre a célra. Az összeget, amelynek ellenértékét lirában juttatják el Olaszországba, bármely magyar királyi postahivatalnál be lehet fizetni befizetési lappal a Deutsche Banknak a postatakarékpénztárnál vezetett csekkszámlája javára. A befizetési lapot a Deutsche Bank, vagy a postatakarékpénztár Budapesten a bank számlájára dijtalanul bocsátja az érdekeltek rendelkezésére.

— **A lóspalások megakadályozása.** Baró hazai Samu honvédelmi minister ma rendeletet adott ki a lovakkal üzött csalások ellen és szigoruan utasitotta a járási tisztviselőket, hogy teljes erővel akadályozzák meg a lovak eladásával üzött visszaéléseket. A rendelet a miniszterhez érkezett jelentésekre utal, amelyekből kiderül, hogy egyesek a lóosztályozó bizottság elé vezetendő lovak helyett kicserélés utján, vagy az elővezetés alól felmentett. vagy pedig olyan lovakat vezetnek elő. amelyek alkalmatlanok hadi szolgálatra, mások pedig már nyilvántartó lappal ellátott lovaikat a lóállitási iráson kivül adják el. Elrendeli tehát a miniszter, hogy a lóosztályozásnál meg kell győződni arról, hogy az elővezetett lovak tényleg azonosak-e a bejelentett lovakkal és hogy a kiviteli tilalmat a legerélyesebben kell kezelni. Minthogy az e yhén kiszabott pénzbüntetések az elérhető magas lóárak mellett a visszaéléseket nem akadályozhatják meg, világos képet kiván a miniszter arról, hogyan kezelték eddig a kiviteli tilalmat. Március 31-ig jelentést kér a miniszter arról is, mily rendszabályok alkalmazandók, hogy e kiviteli tilalom megbizhatóbban ellenőrizhető legyen.

— **A cukor ára.** A háborus állapotok már a mult évben is felette megnehezitették a gazdák részére a cukorrepa termelést, ugy, hogy a répával bevetett terület az előző évihez képest lényegesen kevesebb volt. Ez a körülmény, valamint a fölötte kedvezőtlen időjárás, nemkülönben az utak sokhelyütti járhatatlansága, a fuvarozási eszközök, az emberi és állati munkaerő hiánya a cukortermelés nagymérvü visszaesését eredményezte. Minthogy pedig ezzel szemben ugy a hadsereg, mint a polgári lakosság cukorszükséglete jelentékeny emelkedést mutat, a kormánynak gondoskodnia kellett a jövő évi cukorszükségletének a répatermelés fokozása révén való biztositásáról. A cukorrépa termelés fokozása azonban az eddig fizetett répaárak mellett a jelen termelési vizzonyok között semmiképpen sem volt remélhető, minél fogva a kormány rendeletileg állapitotta meg azt as értöbbletet, amelyet a cukorgyárak az 1916 évben termelendő répáért a gazdáknak fizetni kotelesek s azt egy métermázsa répa után 1 kor. 50 fillerben szabta meg. Ugyancsak az emlitett rendelet a répaszerződésekben megállapitott korlátok között teljesitendő felölfizetés alapjául veendő nyerscukorárt 5 koronával emelte. Erre való tekintettel, valamint figyelemmel a cukorgyártáshoz szükséges egyéb anyagok árának és a munkabéreknek emelkedésére, szükségessé vált, hogy a cukorárt olykép állapittassék ujból meg, hogy a gyárak oly répamennyiségek szállitása iránt szerződhessenek le, amelyeknek feldolgozása révén a cukorszükséglet kielégitése remélhető. A cukorár megállapitásánál viszont figyelembe lett véve és beszámitás tárgyát képezte az a körülmény, hogy az áremelés azokra a cukormennyiségekre is kiterjed, amelyek az 1915—16 évi termelésből származnak és ez év szeptember havának végéig hozatnak forgalomba. Mindezeknek a tényezőknek mérlegelése után a kormány a cukor árát március 1-től kezdve métermázsánként 14 koronával emelte fel.

Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal.

Jánosháza-vidéki Takarékpénztár Részvénytársaság

Mérleg-számla

Tartozik

Főkönyvi lapszám	Vagyon	K	F	K	F
66	Pénzkészlet — — — — —			67020	07
65	Váltó (jelzálogilag biztositva K 14.000) — —			965472	—
64	Jelzálog — — — — — —			325508	—
60	Fedezet melletti folyószámlák — — —			115820	75
43, 44, 68	Előleg számlan — — — — —			662	87
17	Ingatlan — — — — — —			14200	—
32	Értékpapir — — — — —			207289	—
61	Giró számla (O. M. Bank) — — —			566	24
56	M. kir. postatakarekpenztár — — —			558	07
40	Felszerelés — — — — —			500	—
				1697547	—

Követel

Főkönyvi lapszám	Teher	K	F	K	F
34	Részvénytőke — — — — —	200000	—		
35	Tartalékalap*) — — — — —	248000	—		
36	Biztositékalap**) — — — — —	25500	—		
37	Nyugdijalap***) — — — — —	15200	—	488700	—
54	Takarékbetétek — — — — —			1142175	42
55, 62	Lombard kölcsön — — — —			22328	47
39	Fel nem vett osztalék — — — —			100	—
47	Átmeunti kamatok egyenlege — — —			2136	—
42	Mult évi nyereség áthozat — — —	1591	40		
	1915. évi tiszta nyereség — — —	40515	71	42107	11
				1697547	—

*) Az idei hozzájárulással K 263.000
**) „ „ „ „ 29.000
***) „ „ „ „ 15.700

Jánosháza, 1915. december 31.

A pénztárért:
Rauch Sándor s.k.
pénztárnok.

Horváth Miklós s. k.
elnök.

dukai **Takách Ferencz** s. k.
igazgató.

Zollner Ferenc s. k.
aligazgató.

A könyvelésért:
Márkus Gyula s. k.
cégjegyző könyvelő.

Dr. Götzl Gyula s. k.
igazg. tag.

Jaszovszky György s. k.
igazg. tag.

Kohn Arnold s. k.
igazg. tag.

Jelen mérleg veszteség- és nyereség számlát tüzetesen átvizsgáltuk, a fő- és egyéb üzleti könyvekkel összehasonlitottuk s mindenben megegyezőnek s helyesnek találtuk.

Jánosháza, 1916. február 3 án.

Dr. Marothy László s. k.
f. b. elnök.

Kreisler Mór s. k.
f. b. tag.

Löb Ignác s. k.
f. b. tag.

Tompa Mihály s. k.
f. b. tag.

Nyomatott a kiadótulajdonos „Vörösmarty"-könyvnyomda és hirlapkiadóvállalat gyorssajtóján Devecserben 1916.